

תפילה על פרנסה

תפילה על הפרנסה מרבי יעקב צהלון (חי בין השנים ה'צ"ז-ה'תנ"ג), בן לשמפחת מגורשי ספרד ופורטוגל שהיתה ידועה כמשפחת רבנים, שימש ברבנות ברומא ובפרארה שבאיטליה והיה גם רופא מפורסם

ואת זרעם אחריהם בריבוי מזונות ושובע, כמו שנאמר "ואכלתם לחמכם לשובע" וכן "ואכלת ושבעת וברכת" וכו'.

רבנו של עולם, הרי רחוק שתי משפחות על שלא קדמו אותנו בלחם ובמים, כי רחמן אתה ואינך רוצה באכזרים, לכן עשה איתנו כמו שהיית רוצה שיעשו עמנו עמון ומואב, שיקדמונו בלחם ובמים, כן ברח את לחמינו ואת מימינו והתנהג עמנו במידת חסד ורחמים. פרנסנו בחן והסד ורחמים, ואל יעכב אכזריות הבריות או שונאים לקפח פרנסתי, כי הכל תלוי בידך, כי ציווית לעורבים להביא לאליהו זכור לטוב לחם ובשר כבוקר ולחם ובשר בערב, כך תצווה שעל ידי בריותך תעשה שליחותך להזמין לי מזונותי ומזונות בני ביתי. הלא חסידך אמרו "הבא ליטהר מסייעין אותו" והרי אני נשאתי אשה לקיום המן כאשר ציווית "פרו ורבו", ונתחייבתי בשאר כסות ועונה ככתוב בתורתך, ולכן סייעני לקיימם, ומלא ידי מברכותיך ומעושר מתנות ידך, וגזור עלי "לך בשמחה אכול לחמך ושתה בלב טוב ייך כי כבר רצה האלהים את מעשיך" וקיים בי מקרא שכתוב "הוא מרומים ישכן מצודות סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים".

רבנו של עולם, פקח עיניך וראה דלותי ועניי כי לפני לחמי אנחתי תבוא, וראה כי מזונותי קשים עלי עד מאוד ובטורח וצער רב. אנא, אלהי, הקל מעלי הצער וקושי הגדול הזה, ואל יהיו מזונותי בקושי אלא בריוח ובנקל, שהרי לא בעמל ויגיעה בראת עולמך אלא במאמר, כן תשביעני בנחת ולא בצער ולא בטורח ועמל, ועשה בזכות אבותי, ש[הרי] לא עזבת דורשיך ה', וכמה דאת אמר "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם", ונאמר "כל היום חונן ומלנה וזרעו לברכה". ועבדך שלמה אמר ברוח קדשך "אם רעב שנאף האכלהו לחם ואם צמא השקהו מים". גם כי הרביתי לפשוט לפניך אל תמנע ממני פרנסתי, ועשה עימי חסד כי כן דרכך לעשות חסד חנם בכל דור ודור, כמה דאת אמר "ומנה לא מנעת מפיהם", שגם ביום שעשו ישראל העגל הורדת לחם המן. כי אתה אל רחום וחונן וידעת כי יצר לב האדם רע מנעוריהם ואינך רוצה לאבד עולמך מפני השוטים.

רבנו של עולם, למה נמות לפניך חס ושלום, גם אנחנו גם טפינו? קנה אותנו בלחם ונהיה כולנו עבדים מכורים לך לעולמים, ומעתה הננו לך לעבדים, ומדרך האדם לפרנס לעבדיו, פרנסנו בריוח ועין טובה, ואם פרעה, שהיה מלך בשר ודם, לא היה גורע חוק כהניו גם בזמן בצורת ורעב, ולא שיחת רחמיו ולא אמץ ליבו עמהם בשביל הרעב, על אחת כמה וכמה אתה מלכינו, כי בידך הכל וממך הכל, ואין לרחמנותך קץ ותכלית - שראוי הוא שתפרנסנו על דבר כבוד שמך, כי ממלכת כהנים קראת אותנו, ואמרת לנו בנים אתם לה' אלהיכם, ולכן ענינו לך תלויות עד שתחנינו, אנא אלהינו שבשמים, תן לחם לפי הטף. פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, שתכין לי כל מחסורי ותזמן לי כל צרכי, לכל יום ויום די מחסורו ולכל שעה ושעה משנותי די סיפוקה וכל עצם מעצמי די מחיתו, כידרך הטובה והרחבה ולא כמיעוט מפעלי וקוצר חסדי ומזעיר גמולותי. ויהיו מזונותי ומזונות אנשי ביתי וזרעי וזרע זרעי מסורים בידך ולא ביד בשר ודם.

רבנו של עולם, רועה ישראל נקראת ודרך הרועה הטוב לבקש לצאנו החביבה עליו מרעה טוב ודשן בכל האפיקים ובכל הגאיות ובהרים. כן גם לי אני עבדך וצאן מרעיתך, רעני, זונני ופרנסני ואל יחסר ממני מאומה, ה' רעי לא אֶחָסֵר. ויהיו מזונותי ומזונות אנשי ביתי בנחת ולא בצער, בפנים צהובות ולא זעופות. בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ונהלני.

אנא ה', ריש ועושר אל תיתן לי, הטריפני לחם חוקי פן אשבע וכיחשתי ואמרת מי ה', ופן אוורש וגנבתי ותפשתי שם אלהי (כוונתו: פן אתגאה ואשכח מי הביא לי הטובה הזו, ואומר רק כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה), כי על פת לחם יפשע גבר. ולכן נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק למען שמו. וגם שקנסת מיתה על אדם הראשון ועל זרעו אחריו, הלא יציר כפיך אני, ובעודי בחיים חייתי, הזמן לידי מחייתי בשופע וברכה, גם פי אלה בגיא צלמות לא אירא רע פי אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ונחמני. ומדרך הרועה החביב לרעות צאנו גם במקום גדודי החיות וליסטים ומציל צאנו מפיחם ומפרנסה, כך זכני שלא יהי לי חרפת רעה בין הגוים ובין השונאים, כי תצרה לפני שֶׁלֶחַן נגד צררי דשנת בשמן ראשי כוסי רינה, ולא יקשו עלי מזונותי, ולא יהיו ימי רעים מחוסר מזונותי כי אם טובים בעבודתך מרוב כל למען טובך וחסדך, אה טוב וחסד וירדפוני כל ימי חיי ושבתני בבית ה' לארץ ימים.

כי אתה אב הרחמן ואנו בניך, פרוס לרעביך לחמך ואל תתן לחית נפש תורף חית ענייך אל תשפח לנצח, אלא פרנסם לחם לאכול ובגד ללבוש.

רבנו של עולם, אתה אל רחמן מפרנס כל בריותיך מקרני ראמים ועד ביצי כינים, נותן לבהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו. הכפירים שאגים לטרף ולבקש מאל אכלם, כלם אליה ישברון לתת אכלם בעתו ותן להם ילקטון תפתח ידך ישפיעו טוב, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו. ואתה הנותן לחם לכל בשר, לכן גם אני עבדך, פרנסני כאחד מבריותיך, כחיות ועופות שהם ניוונים שלא בצער. אם כבנים ואם כעבדים, אם כבנים רחמינו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים, עיני ועיני ביתי לך תלויות עד שתחנינו שנאמר עיני כל אליה ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו.

רבנו של עולם, הברכה אחת היא לך אבי שבשמים, והלא אתה מקור ומעיין הברכות כולן, ברכת את אברהם יצחק ויעקב אבותינו בכל מכל כל, ברכני גם אני אבי שבשמים בכל מכל כל כמוהם, כי אני מזרעם, ועשה איתי למען צדקתם. וגם שקיללת לאדם הראשון "בועת אפיך תאכל לחם", הרי ביטלת אותה קללה מזרע אברהם יצחק ויעקב בברכה אותם